Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Bonauenturae lignum uitae - Cod. Aug. pap. 72

Hermannus <de Schildis>

[S.l.], [14./15. Jahrh.]

Hermannus de Westfalia: speculum sacerdotum

urn:nbn:de:bsz:31-16298

Visual Library

Cavenda circa formam penitentie

Circa formam penitentie licet possit sic addi ut dictum est. Tamen forma determinata non habet certa verba aut in sacra scriptura sicut in baptismo et eucharistia. Cavendum est tamen valde ne pretermittat ea que sunt de substantia forme et si illa pretermittit tenetur vel usque ad secundam vocem revocare. Non fieret absolutio quia in sacramentis licet in veritate contricio vera sit peccator in sola gratia absolvitur a vinculo quo ligatur. Non ne adveniat ministerium absolvitur a sacerdote. Sicut et Christus Lazarum in monumento prius a morte suscitavit postea commisit suis discipulis absolvendum et leprosos prius ipse ipsum mundavit et postea sacerdotibus commisit

Emendanda circa formam penitentie

Si sacerdos in absolutione aliquid obmisit quod est de substantia forme caute confitentem adhuc revocet quando monet sibi quod forma prius facta si velit magis facere securius et ad memoriam revocare. Si quod negligendo obmisit propter [illegible] vel alia causa et sit caute inducat quod penitentem adhuc confitendo aliquid peccatum vel si hunc non potest enarraret sibi confessionem generalem. Et absolvat eundem per eandem formam verborum non oportet autem dicere confitenti tu non es bene absolutus. Si vero sacerdos confitentem absolvit ab aliquo casu a quo absolvere non potuit puta quod pertinebat ad superiorem dicat confessor de illo ~~quod pertinebat~~ casu vade et confitearis episcopo vel tali superiori quod si voluerit dicat quod ipse ego aliter te absolvere non audivi quia pertinebat ad superiorem. Sed nunc scio quod non potui te absolvere. Respice tertia parte. Tertia superficies huius capituli representat tenenda cavenda et emendanda circa integritatem confitentis

Tenenda circa integritatem confitentis

Circa integritatem confitentis hoc est tenendum. Quod tunc vere integre confitetur et cum integritate firmum propositi quod ab omni peccato velit deinceps abstinere et quod per hoc intendat consequi remissionem peccatorum. Circa integritatem sacerdotes absolvunt hoc est necessarium quod integre fiat propria absolutio sicut quod prius dictum est circa sacramentum. Et quod hiis duabus integritatibus vel quod habeat duplici integritate sit forma et absolutio securior.

Cavenda circa integritatem confitentis

Cavendum est confitenti ne ficte accedat ad confessionem sed bene deliberatus de peccatorum rememoratione. Item aliquod peccatum adhuc committendo. Confessori autem valde cavendum est ne intendat questum lucri quam salutem confitentis. Item ne intendat in prima confessione aliqua sciat provocare vel solicitat ad malum quia sit sub specie maioris fidelitatis tendere ad mortem eterna quod esset pessimum omnium peccatorum. Item cavendum est confitenti ne in confessione sua intendat peccatum alicuius alterius et si non potest confiteri in persona exprimat scilicet quod forte peccavit cum matre confitentis ignoraret [illegible]

Emendanda circa integritatem confitentis

Si quod circa integritatem confitentis obmissum est forte quod ficte vel non contritus accessit tunc

et una que vel quotquot idem omnia peccata ficte vel sine contricione confessa confitetur et propter sup
iterum Si sacerdos non habuit intencionem absolvendi licet ego absolvo dicat quod confitens vel contritus
et legittime fuit quod coram deo et ecclesia absolutus sit Unde et sacerdos et sacramento
et sic committi confitetur satis faciat totum et quantum in se erat et recta intencione absolvam
Respondet quarta pars ista sufficiat hic specialiter recitat remedia generalia contra
defectus in sacramento penitencie videlicet Hic ponit remedia generalia contra
omnes defectus circa sacramentum penitencie incidentes

Primo remedium circa confessionem est quod aliquis confiteatur pure et sine fictione
et sine palliacione et si aliquis ficte confessus est et sine contricione omnino
tunc est quod illa denuo peccata sua et cetera magis fructuose confiteatur Item confessus et
absolutus ab illo qui non habuit super eum auctoritatem puta quia non fuit suus curatus vel
non habuit ab eo privilegium vel si aliquis habuit quod eius curatus fuit vel regularis
vel alias habuit clavem ligatam vel fuit absolutus est ab illo tamen qui non
Dubitabat pertinere ad superiorem et aquo non potuit ab illo confessore in foro absolui
Talis eadem peccata sua pure denuo confiteatur Tunc moraliter videtur peccasse facte
confitendo auctoritate superioris Item licet presbiter audit ignorant quod et sufficiat
solum de illo peccato quod ad superiorem pertinet ad primum recurrere Item legittima confes-
sio et absolucio sunt facta de peccatis aliis Item fieri debet cum aliquis confi-
tetur sacerdoti aliquod peccatum et quod eadem denuo confiteatur Item tunc si ignoranter
vel oblivione obmisit quia et habet quod sic obmissum est sufficit confiteri Confessor
aut sit cautus et de defectibus et negligencia permittat penitenciam tollat
spem in misericordia et eam desperatam faciat et verecundiam superflua Item vitet
scrupulositates interrogationes maxime circa peccatum luxurie Item omnes foraliter
omnes ad peccata avaricie et precatus usuras vel circa (?) Tunc a fraudibus
non aparcat Confessor absolvat de peccato illo de quo non potest absolvere gravam
sua penitencia dignum est quia quantum in eo est illa queat animas esse de capit
et quod tenet Item sacerdos religiosis qui penitencia accepit a curatis
confessionibus vel privilegium sibi competit absolvit a pena maiores quod quamvis propter
canones seu constituta quod concilii alia sinodalia lata vel quod absolvit a pena
et culpa quo facto est excommunicatus nec potest absolui nisi per sedem apostolicam
Item sacerdos qui prodit peccatum sibi in confessione deponendus de penitencie
est et perpetue vel decem annos cum quod contra antiqua iura tu
homines ... Item sacerdos qui cognovit filiam spiritualem sic debet ...
penitencia cum maximam tradicionem fecit et suum Item sacerdos qui cognovit illam quam
baptizauit deponendus est Item si aliquis confitetur quod vult aliquod magnum peccatum com-
mittere puta quod velit civitatem comburere vel tradere hostibus hereticis vel paganis sacerdos

nullo modo debet cum quodammodo malum eveniat quamvis tamen impedire debet quantum potest sine
proditione confitentis. Item si aliquis sibi confitetur quod sit hereticus et quod habeat complices
multos socios non debet hoc prodere si confitetur ante quam sit compulsus indicare complices
quibus sunt auctat ab heresi. Item si sacerdos scit quod peccatum sit sibi revelatum non ut
sacerdoti sed ut alteri debet hoc omnino tenere occultum. Item si aliquis confitetur se peccatum
tenere super quo prelatus vult inquirere si sit publicum dicat ego non recepi in confessione
nichilominus penitentiam imponat nec super hoc quicquam inquirere. Si autem crimen sit
occultum aliud sub sigillo confessionis recipiat nec publice de hoc inquirat. Caveat
autem confessor ne sit loquax et aliquid tamen dicat in sermone vel ne improbando loquatur
tu sibi confesso. Unde dicitur dicere confessor notandum valeat. Item sacerdos nunquam
dicat ille vel ille peccatum audivi in confessione. Sed indigens concilio dicat alii
dicerentur vobis si talis casus occurreret. Item sacerdos nunquam iniungat penitentiam publicam
pro occulto crimine. Item si mulier confessa fuerit se adulterata esse vel in morte viri machi-
natam esse presertim si illa sint notaria vel publica. Item in confessione mulierum maxime cau-
eat sacerdos aspectum et tactum et se sedeat in loco apto et honesto. Item aliquos non ha-
beat cum pollutis. Item restituta sacerdos recipiat sibi sua quod ad aspiciendum
satisfacere tenetur seu dolore quod et illa restituat et absolvat. Item similiter
usurpauit sibi penam alienam nec domina viri ad alios dissolvant vel si conceperit de
adulterio. Si mulier non potest hoc efficere quod cibus petere intrat religionem vel abstineat
ab illa secundum viri. Si alias se peniteri poterit eam absolvere. Cetera hic deficiunt
in canone quam in speculi inquirat. Deo auctore nunc agimus. A. M. E. N. 2

Explicit speculum sacerdotum et compilatum per venerabilem et religiosum fratrem Hermannum
de Westfalia sacre theologie magistrum et expertissimum in iure canonico ordinis
heremitarum sancti augustini etc. ||